

Настасьєв А.С.

ГІБРИДНИЙ ПІДХІД ДО ПРОГНОЗУВАННЯ ЧАСУ ДОСТАВКИ В
ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМАХ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ
МАШИННОГО НАВЧАННЯ..... 547

Section: Tourism and Hotel and Restaurant Business

Пепіз Т.В.

РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОГО КУРОРТНОГО ЦЕНТРУ ВЕЛИКИЙ
ЛЮБІНЬ ПОБЛИЗУ ЛЬВОВА..... 552

Section: History

Sadigova I., Aliyeva L., Asadova A., Mammadova G., Abdurahmanova S.

SCIENTIFIC ARCHIVE DEPARTMENT OF THE INSTITUTE OF
ARCHAEOLOGY AND ANTHROPOLOGY OF ANAS..... 555

Section: Pedagogy

Sharifov Q.M., Ismayilova G.A.

MANAGEMENT MODELS AND EFFECTIVE MANAGEMENT
STRATEGIES IN HIGHER EDUCATIONAL SCHOOLS..... 562

Jalilova S.Kh.

CURRENT CHALLENGES IN PHYSICS EDUCATION AND
EFFECTIVE STRATEGIES FOR TEACHING STUDENTS..... 570

Mammadov I.M.

MODERN APPLICATIONS OF QUANTUM PHYSICS IN TECHNOLOGY... 572

Musayeva G.A.

ENHANCING CONCEPTUAL UNDERSTANDING IN PHYSICS
EDUCATION THROUGH INQUIRY-BASED AND DIGITAL
LEARNING APPROACHES..... 575

Sharifov Q.M., Samadov Yu.S.

SCIENTIFIC-THEORETICAL BASIS AND PEDAGOGICAL
MODELING OF THE FORMATION OF QUALITY CULTURE IN
HIGHER EDUCATION..... 579

Section: Accounting and Taxation

ПОДАТКОВА КУЛЬТУРА ЯК КЛЮЧОВИЙ ЧИННИК ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ БІЗНЕС- СЕРЕДОВИЩА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗВИТКУ

Назаренко Інна

д.е.н., професор

Кафедра обліку і оподаткування

Сумський національний аграрний університет, Україна

У сучасних умовах трансформації національної економіки, посилення глобалізаційних процесів та євроінтеграційного курсу України особливої актуальності набувають питання, спрямовані на підвищення ефективності функціонування бізнес-середовища. Важливим елементом забезпечення стабільного розвитку підприємницької діяльності виступає податкова культура, яка відображає рівень податкової свідомості платників, ступінь їхньої відповідальності у виконанні податкових зобов'язань та характер взаємодії з податковими органами.

Податкова культура є багатовимірною категорією, що поєднує економічні, правові та соціальні аспекти податкових відносин і виступає важливим інструментом формування добровільної податкової дисципліни. Її розвиток безпосередньо впливає на рівень надходжень до бюджету, зниження рівня тінізації економіки, підвищення прозорості бізнес-процесів та зміцнення довіри між державою та суб'єктами господарювання.

Податкова культура – це частина загальнонаціональної культури країни, відображає рівень розвитку суспільства, виражений у чинних нормах системи оподаткування, глибині податкових знань населення, усвідомленні необхідності виконання податкових зобов'язань, виконанні своїх обов'язків як платниками податків, так і державою [2].

Слушною є позиція Трецова М., що податкова культура безпосередньо впливає на ефективність публічного адміністрування, рівень бюджетної стабільності та спроможність реалізації соціально-економічної політики. Підвищення податкової дисципліни неможливе без стійких ціннісних орієнтацій, заснованих на довірі до державних інституцій, прозорості використання публічних коштів і відчутті податкової справедливості [3].

Податкова культура охоплює всі верстви суспільства та характеризується усвідомленням і відповідальним ставленням усіх учасників податкових відносин до податкового процесу. Крім того, вона передбачає розуміння платниками податків та контролюючими органами своїх прав і обов'язків, а також усвідомлення громадянами суспільної значущості податків як ключового

джерела формування фінансових ресурсів держави, її соціально-економічного розвитку.

Мельник Л. наголошує, що податкову культуру в Україні неможливо змінити відразу, побудова довірчих відносин вимагає виваженого підходу, тривалої і складної роботи в цьому напрямі. Загалом, підвищення рівня податкової культури, зниження опортунізму у податковій поведінці платників податків, розвиток партнерської моделі податкових відносин сприяють підвищенню рівня збору податків, збільшенню ресурсних можливостей держави при реалізації соціальних гарантій, забезпеченню сталого розвитку [1].

На рис. 1 узагальнено перелік та характеристику чинників, які здійснюють позитивний та негативний вплив на розвиток податкової культури в суспільстві.

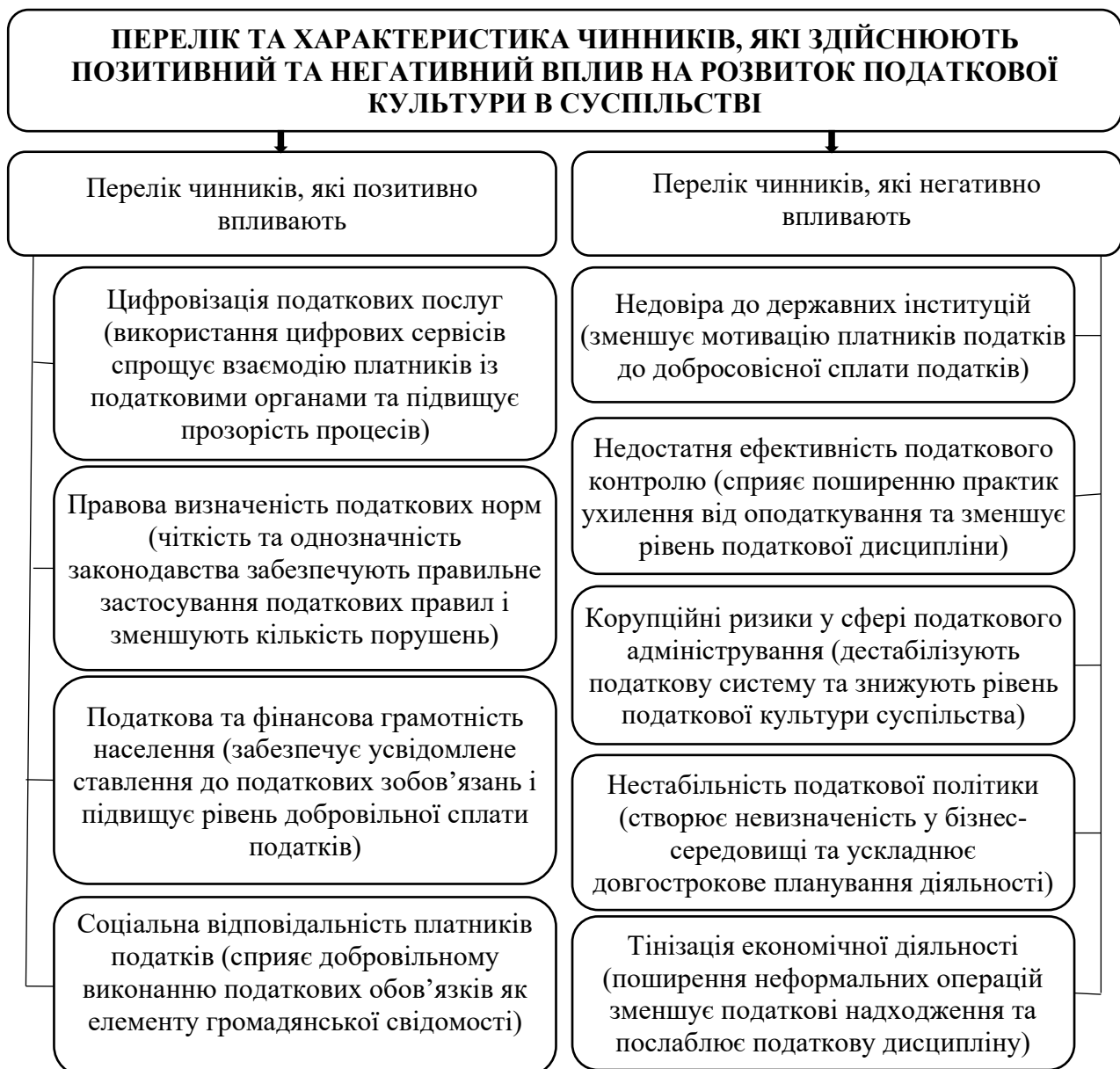

Рисунок 1. Перелік та характеристика чинників, які здійснюють позитивний та негативний вплив на розвиток податкової культури в суспільстві

*Джерело: сформовано автором.

Ідентифікований на рис. 1 перелік чинників не є кінцевим, його можна розширити та деталізувати. Проте, враховуючи, що на сьогодні рівень податкової культури суспільства формується під впливом комплексу взаємопов'язаних економічних, інституційних, правових та соціально-психологічних чинників, вважаємо за доцільне оцінити можливості розвитку податкової культури в Україні за допомогою SWOT-аналізу (табл. 1).

Таблиця 1 - SWOT-аналіз можливостей розвитку податкової культури в Україні

Сильні сторони	Слабкі сторони
Впровадження цифрових податкових сервісів	Недостатній рівень довіри до державних інституцій
Розвиток електронного документообігу	Значний рівень тіньової економіки
Поступове підвищення фінансової грамотності громадян	Складність податкового законодавства
Посилення міжнародного співробітництва у сфері оподаткування	Недостатня ефективність податкового контролю
Наявність нормативно-правової бази	Низький рівень популяризації спеціальності «Облік і оподаткування»
Можливості	Загрози
Гармонізація податкової системи з нормами ЄС	Економічна нестабільність та воєнні ризики
Збільшення кількості годин для вивчення дисциплін щодо оподаткування у ЗВО в процесі підготовки здобувачів галузі D «Бізнес, адміністрування та право»	Корупційні ризики у сфері адміністрування, зниження довіри населення до податкових органів
Підвищення прозорості використання бюджетних коштів	Зростання рівня ухилення від оподаткування
Формування партнерських відносин між державою та платниками	Міграція бізнесу в тіньовий сектор економіки

*Джерело: сформовано автором.

Висновки. Резюмуючи результати проведених досліджень, доцільно зазначити, що розвиток податкової культури в Україні має стратегічне значення. На сьогодні існують позитивні тенденції та можливості до розвитку податкової культури, проте залишаються суттєві проблеми та загрози. Для формування ефективної податкової культури необхідно реалізувати комплекс заходів як на державному рівня, так і на рівні суб'єктів господарювання, населення країни.

Список використаних джерел

1. Мельник Л.О. Податкова культура: зарубіжний досвід. Вісник Херсонського національного технічного університету. № 2022. № 4 (83). DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2022.4.28>.
2. Податкова культура відображає рівень знання та дотримання податкового законодавства. URL: <https://dp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/855986.html> (дата звернення 01.05.2026).